

ROOM

M A G A Z I N

#3, Juni 2016

KULTURA

Romano Dive

TRADICIA

Herdelezi

PROJEKTI

Romani inkludacia

KARIERA

A D I L M A K S U T O V I C:
Mora te ovel tut plan B!

Jekh lafi, jekh ljira!

Sead Šerifi - Sejo

E redaktoresoro lafi

Alo o vakti hem o trito broj te ikala. Nane man lafia kolencar bi šaj te vačerav kobor tani miklji bah bari. Bizo ekonomsko podrška, bizo državakiri podrška, bizo kancelaria, bizo te pendara jekh jekhe amen so hijam ki redakcia. Čače phenava! 6 đene hijam ki redakcia, ama but đene na reslje pe ko čačipe. Niked đi akana na čedisaljam ko jekh than. Disave amendar bešena 500km dur, a disave amendar bešena hem ko avera države! Akija fakta so vačerđum tumende tani miklji konstatacia so amen o Roma na hijam jekh prosto narodo, kova lađala kokri pestar. Meklje "amala" tane dokaz so o patriotizam maškar Roma nikad na hine pobaro. Meklje "amala" tane dokaz so sa šaj te čere ko akava sveto, samo ako isi tut jekh baro čefi. Meklje "amala" tane dokaz so hem bizo pare, šaj te čere jekh projekti. Meklje "amala" tane dokaz so svako pisimo lafi ačhola ki Romani historia.

Momentalno akava magazin tano internet-magazin. Amaro plani tano te štampina hem svako Rom te dobini o magazin ki piklji pošta badihava. Akana sigate rodinđam ekonomsko podrška kotar *Kulturrådet* hem kotar *Språkrådet*. Odbinđe amen! Sose, na đanava. Ama, sa đi isi man podrška kotar Devel, podrška kotar redakcia hem sa đi dikhava so isi manuša so isi oljen interes te čitinen o "Magazin Rom", na valjani maje ni o *Kulturrådet*, a ni *Språkrådet*! Ačhola amen samo te iċera imizi so jekh dive e državakere institucie ka phraven peklij jačha.

Me hijum but bahtalo so o interes e čitibase barjola svako dive. Svako dive điko khuvela ki internet strana hem čitini o magazin. Ma bistren, sarine tumen so mangena diso te vačeren, te publicirinen ja te isi tumen disavi idea slobodno kontaktirinen man.

Jekh but baro seljami đala đi ko meklje "amala" (redakcia). Bizo tumende akava magazin na te ovel hine čačipe. Đi aver broj, sarinenđe tumende so čitinena o "Magazin Rom" mangava te ovel tumen tato nilaj hem te odmorinen tumen šukar!

Seljami kotar

Sead Šerifi - Sejo

Redakcia:

Brima Gudinci, Ilija Rajkovic - Icko,
Emran Murina, Sead Šerifi - Sejo,
Neđmedin Jašar, Mirsad Šerifi

Slike:

Sead Šerifi - Sejo
Free Images

Design:

Sead Šerifi - Sejo

Autor hem glavno redaktori:

Sead Šerifi - Sejo

ISSN:

2002-195X (Online)
2002-1968 (Print)

Kontakt:

info@magazinrom.com

www.magazinrom.com
www.arlicenter.se

Produkcia:

A r l i c e n t e r
Kunskapscenter

Amendar

O magazin "Rom" tano jekh kvartalno hem badihava internet-magazin. Amaro fokus tane o Roma, a amari primarno idea tani te vazda e Romengoro interes e čitibase. O teme ko magazin šaj te oven kultura, integracia, svakodivesoro đandipe, informacia, muzika, sastipe, ajgara, nevipe, historia, kariera... O magazin "Rom" ka ovel jekh forum kuri o Roma kotar celo sveto šaj te diskutirinen razna teme, te vačeren jekh bitno informacia, te reklamirinen pe..., znači o magazin ka barjol hem ka asimilirini pe premalo e Romengere kritike hem premalo Romengoro čefi! Amen ka počmina te pisina ko Arli dialekti, ama phravde hijam hem dijekhvar te publicirina artiklia ko avera Romane dialektia. O moto kotar o magazin tano te pisini pe odija čhib sar so vačeri pe čhere! Zalo amari Romani čhib, jekh artikli ka pisina ki Švedsko čhib, sebepi amen o Roma kokri mangaja te bičhala i korektno informacia kotar e Romengiri historia, čhib, kultura, adetia...

O magazin "Rom" tano bizo profiti! Iniciativa te čerel pe jekh esavko projekt ijljia o Sead Šerifi – Sejo. Ov kontaktirinda fantastična manušen kola bizo problemi prihvatinde akava izazov. Sarinenđe sviđisalji akija idea hem sarine prihvatinde te pisinen badihava, bizo pare!

Ako isi tumen disavo pućibe, idea ja komentari pisinen amenđe ko: info@magazinrom.com

Om oss

Tidskriften "Magazin Rom" är en online-kvartalstidning, som innehåller allmän kunskap, kultur, nyheter och information. I första hand tidskriften vänder sig till romer, men även vill hjälpa svenska myndigheter, olika organisationer och alla andra som är intresserade att göra skillnad, bidra till kulturen på olika sätt och utöka sina kunskaper om romer, romarnas historia, kultur och tradition. På det sättet ska vi tillsammans försöka att bekämpa diskrimineringen, samt bevara mångkulturella verksamheter.

Ko akava broj:

Romsk inkludering.....	5
Romano Internacionaldo Dive.....	6
Da li đanđan so...?.....	8
Adahare vačeri o zakon baš i diskriminacija ki buti.....	9
Savo suno dikhlijan erati račate?.....	10
Adil: Mora te ovel tut plan B!.....	11
Herdelezi.....	12
Romani Ajgara.....	14
Romani inkludacia.....	15

Nu kan du prenumerera på Magazin Rom!

1 nr 300:-
4 nr 300:-

Beställ på: info@magazinrom.com

www.magazinrom.com

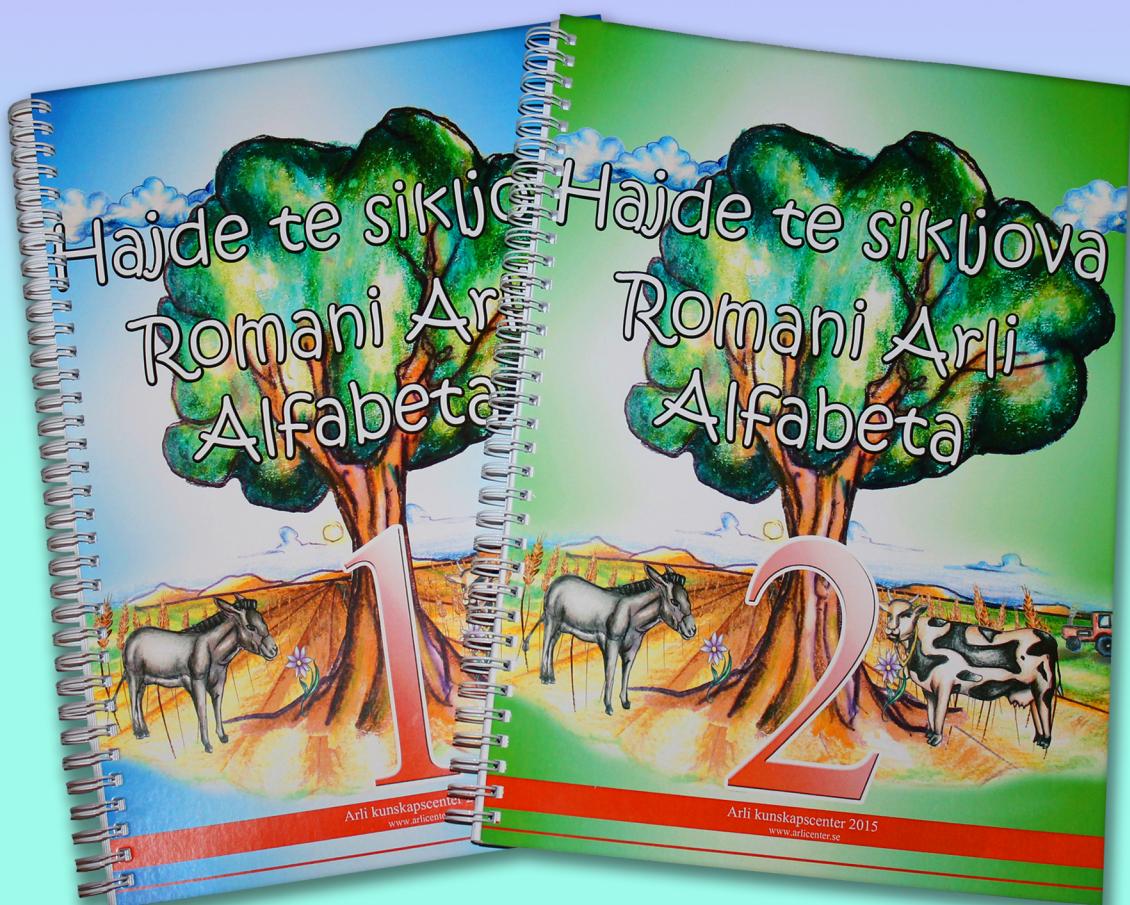
magazinrom.com

www.magazinrom.com

Kontakta oss på: info@magazinrom.com

Šaj te poručine ko: info@arlicenter.se

Hajde te sikljava Romani Arli Alfabeto

Hajde te sikljava Romani Arli Alfabeto 1
ISBN: 978-91-982463-0-8

Hajde te sikljava Romani Arli Alfabeto 2
ISBN: 978-91-982463-1-5

ROMSK INKLUDERING

I februari 2012 startades strategin för romsk inkludering.

En samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering mellan åren 2012–2032, beslutades av regeringen. Strategin utgår ifrån de mänskliga rättigheterna med speciell betoning på metoden om anti-diskriminering. Projektet "romsk inkludering" berör romer som befinner sig i en social och ekonomisk isolering och är utsatta för diskriminering. Romskt deltagande är drivande motor i den planlagda romska inkluderingen.

Det tjugoåriga projektet ska uppfattas som en förstärkning av minoritetspolitik. Svenska regeringens mål är att den rom som fyller 20 år 2032 ska ha likvärdiga möjligheter i livet som den som är icke-rom. Verksamheten har de fyra första åren koncentreras till fem utvalda pilotkommuner: Luleå, Linköping, Göteborg, Helsingborg och Malmö. Även några statliga myndigheter har fått uppdrag

inom ramen för strategin, bl. a. Länsstyrelsen i Stockholm, Boverket, Socialstyrelse...

Redan i mars 2012 bestämdes det att Länsstyrelsen i Stockholm ska garantera för samordningen och den tjugoåriga strategin för romsk inkludering. Den romska strategin är grundad från romska delegationers förslag och innehåller insatser inom olika områden, så som: utbildning, bostad, arbete, hälsa, social omsorg och trygghet, civilsamhällets organisering och kultur och språk.

Hur ska då romer förhålla sig till den romska strategin? Romer som har svensk medborgarskap, har redan idag likvärdiga möjligheter i landet som den som är icke-rom. Men, den stora frågan är, känner dem själva att dem har likvärdiga möjligheter i Sverige som den som är icke-rom?

Hur lång tid ska det ta innan känslan om att vara likvärdig har landat? Vad ska vi själva göra åt vår känsla? Vi är i behov av projektet "romsk inkludering", det har varit sedan långt tillbaka i tiden, inte bara i Sverige, utan överallt där romer finns. Våra barn, de föds/kömmere att föddas "assimilerade" om samhället och romer själva

lyckas med inkluderingen. Staten har kanske implementerat det som romer, i form av olika romska representanter, föreslog vad som är viktigt för det långsiktiga projektet. Jag anser att det är upp till varje rom att ta tillfället i akt och använda den möjlighet och hjälp som ges. De romska organisationerna ska se till att prata och informera om "romsk inkludering". Jag får en känsla och en uppfattning att vissa romska organisationer, romska representanter och romska aktivister inte gör tillräckligt och ser bara till sitt eget bästa. Dessa organisationer och personer fokuserar mest på att göra personlig karriär! Om man **googlar** på "**romsk inkludering**", resulterar det i bilder på romska och icke-romska individer, som varken har med romsk inkludering att göra, men även dem som på något sätt har varit involverade i projektet. Min undran är, var är insatser inom bostad, hälsa, arbete, skola m.m. Jag rekommenderar varmt att dessa individer bör bygga upp sin karriär på egen kunskap och merit, och inte använda sin folkgrupp för karriärsuppbryggnad. De romska organisationerna har ett stort ansvar och ett långsiktigt arbete framför sig. Det finns säkert en anledning till att dem en gång i tiden startade en romsk organisation. Syftet med detta var väl att finnas där för romer och hjälpa till?!

Fyra år har slösats bort på många möten, teoretisk arbete och modevisning. Vi vanliga, icke-kändis romer önskar att resterande sexton år av "romsk inkludering" ska realiseras i praktiken och vi vill jättegärna vara en del av utvecklingen.

Ingång eller utgång?

ROMANO INTERN

Baro zevko čerđe o Roma ki Linköping

Zečir Ramizi

O Zečir Ramizi tano koordinator ko R.A.F. (Romsk Aktiv Förening) kotar Linköping. Akija organizacia čerđa bari manifestacia hem amen đeljam oduri barabar oljencar te bajačera amaro Romano Dive.

- Akava dive tano but baro! Sarine amen o Roma čedinđam amen ko jekh than te mothova i Romani kultura hem i Romani tradicia. Amen o Roma mora te vazda jekh jekhe! Amen sar narodo hijam hine but diskriminirime hem hijam hine but peravde. Odoljese ko akava dive but tano važno te mothova so hem amen hijam jekh složno narodo kova isi olje edukuime manuša, barvalji kultura hem gudlo maro - bahtale glasoja phenela o Zečiri.

Soj odova so spremiňden avdije?

- Amen čerđam sa soj šaj setisaljam kotar habe so hana o Roma. Cidimi kolpita, boldimi kolpita, mariklji, feljija, jalandija, rizesiri tava, gravosiri tava, sarma, janija, gulaš... Hine amen hem gudlipe sar ko primer: gurabije, tulumbe, tatlija, baklava, torta, rolat kotar banane... Alo o orkestar "Mladi Talenti" kotar Bujanovac te bašalji amende. Vičjam političaren, aktivisten hem soj najglavno čedinđam sa e Romen ko jekh than.

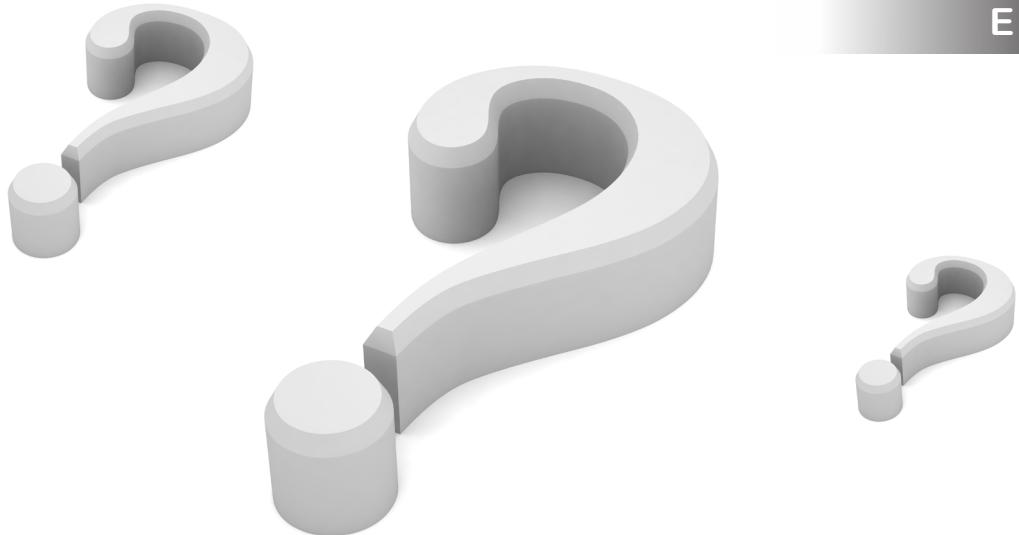
ACIONALNO DIVE

Rabie Ramadani

E beršeste 1971 hine o jekhto Romano kongres ki London. Ko akava kongresi alje but Romane aktivistia kotar celo sveto. Tegani ande pe but važna odluke hem akala tane o najpendžarutne:

- e narodosoro anav sar nacia, oficialno te ovel "Rom",
- tegani hine prezentirimo o Romano bajrako hem i himna,
- o dive 8. April te ovel e Romengoro Internacionalno Dive.

Da li đandđan so ...

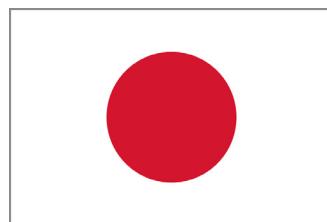
... o prvo kompjuter hine čerdo e beršete 1946 ko univerziteti ki Amerika.
Akava kompjuter hine baro 155m^2 hem pharo 30t?

... ki amari godi ko jekh minuti nakhela 1/rat?

... o Japan isi olje najpurani himna ko celo sveto?

... prvo sladoled hine čerdo angljeder 200 berš ki Sicilia, Italia?

... i Rusia tani najbari država ko celo sveto?

... avdije ko celo sveto isi pohari kotar 1000 pande?

... i prvo fotokamera hine phari 23kg?

... jekh dive ko Masek trajini sar "amare" 30 dive?

Ađahare vačeri o zakon baš i diskriminacia ki buti

Nane dozvolimo te diskiminirini pe điko sebepi soj tano đuvli ja murš, invalidi, ja sebepi soj tano điko javer čhane seksualno orientirimo ja palem sebepi so pripadini ki disavi etničko grupa.

I diskriminacia šaj te ovel direktno hem indirektno.

Amala, nijekh nane sar amende!

Direktno diskriminacia

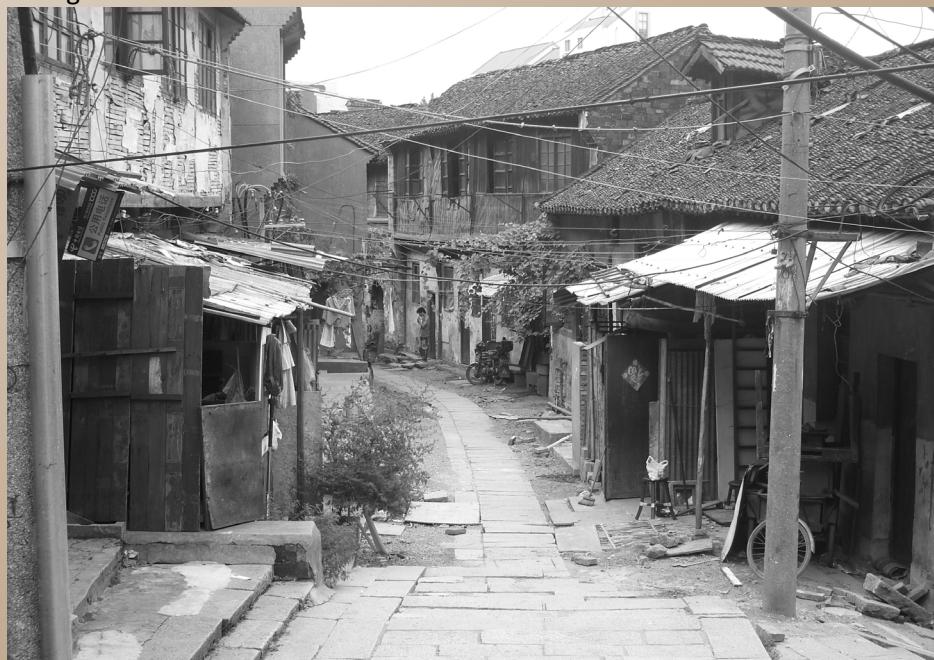
Direktno diskriminacia tani keda điko nepravedno postupini premalo jekh manuš so rodelna buti. Direktno diskriminacia šaj te ovel hem ako o argati soj tano ki buti othe postupini premalo odova manuš pološno, nego so o gazda e firmakoro hine ka postupini. Akava na važini ako e firmakoro gazda sikavi kaj o nepravedno postupko na hine sebepi soj odova manuš hine murš ja đuvli, sebepi so pripadini ki dijekh etničko grupa, sebepi seksualno karakteri ja sebepi so tano/tani invalidi. I zabrana na važini ako o postupko tano opravdimo, ako ljela pe ko obzir o ideelno ja posebno interes kova tano but považno, nego o interes te na ovel diskriminacia ki buti.

Indirektno diskriminacia

Indirektno diskriminacia tani keda o gazda postupini nepravedno okoleja so rodelna buti ja okoleja soj tano zaposlimo. O gazda ked anela jekh

O zakon važini keda o gazda e bučakoro:

- Odlučini ko pučibe zaposlibaske, birini jekhe so rodelna buti ko intervju bučake ja preduzmini javer tretmani ko način e zaposlibaske.
- Odlučini baši promocia ja birini jekhe argate te đal te školuini pe baši promocia.
- Implementirini platakere ja javera zaposlibaskere zahtevia.
- Ingari ja delini buti.
- Otkažini, paldola, permitirini ja ljela disave javera korakia protiv jekh argati ki odija firma.

Romani mahala ki bari diz

Savo suno dikhjan erati račate?

O naučnikia vačerena so o manuša šaj te dikhen 6 sune ko jekh rat. Bari šteta so čak 95% kotar suno bistraja ked uštaja kotar sojbe. Ama, ako ičerena ki godi o suno, amen ka vačera tumendje so značini tumaro suno.

Me dikhava ko suno sar čhelava mekļje phraleja

Letineja

Ako letineja but uče odova značini so isi tut kontrola ko toklo divdipe, ama ako letineja telje odova značini so pohari našaljeja i kontrola ko toklo divdipe.

Điko prastala palo tute, a tu našeja

Akava značini so tu našeja kotar o problemia kola čače isi tut ko divdipe. Esavke sune šaj te den tuče takati te rešine tiklji dar hem teklje problemia.

Perena teklje danda

Akava tano but lošno znako! Akava suno šaj te značini trin buča. Ko jekh-to than šaj te ovel so tu našalđan tiklji vera ko divdipe. Ko dujto than šaj te ovel so tu isi tut baro čefi te ove acceptirimo. Ko trito than hem najlošno, šaj te značini so ka našalje jekhe paše hem manglje manuše.

Vozineja vorda

Ako hijan šukar hem smirimo vozači, onda isi tut kontrola ko toklo divdipe hem pohari reseja di ko teklje divdipasere ciljia.

Invalidi hijan

Ked isi tut esavko suno, akava šaj te značini so tu isi tut čefi te čere diso, ama isi diso so činavi tut hem na dela tut te čere odova so mangeja.

Nango hijan

Akava šaj te značini so hijan but slabo hem kolaj šaj te naborsaljove. Zalo odova hem i panika doljela tut but kolaj.

Pereja

Diso lošno desini pe ko toklo divdipe.

Khamnipe ja beba

Diso nevo ka ovel ko toklo divdipe, šaj jekh nevo start.

Meribe

Valjani diso te završine hem te ačhave odova palo tute. So posig počmin diso nevo ko toklo divdipe.

Habe

“Bokhalo” hijan te promine diso ko toklo divdipe.

Ki škola hijan

Isi tut problemia kotar angljeder hem pana na rešijan oljen.

Čher

O čher simbolizirini tiklji godi. Svako soba ko čher tani phanljji tuvaja ko disavo način. Ko primer o kupatilo simbolizirini teklje intimna emocije.

A D I L

Đaneja li Romane?

- Đanava!

O Roma vačerena so završindjan bari škola, šaj li te vačere maje hari kotar odova?

- Me završindum duj fakultetia. Jekh tano e policiakoro fakulteti baš i kriminalistika ki Beograd hem o dujtoto nojuridika japošukarte phenav pravno fakulteti ki Novi Sad. Angljeder disave masek završindum o magisterium ki juridika hem akana uljum master. Angljeder odova đeljum hine hem ki Šovto Beogradsko Gimnazia. Čirla odova hine! Ičerava ki godi, o berš hine 2002. Znači zalo so đilabava, hijum hem master ki juridika.

Đanava so tuče i muzika ko vilo, ama da li mislineja so jekh dive šaj te čere odija buti?

- Iskreno te ovav me bi mangava celo moklo đivdipe te ovav ki muzika hem te đilabav. Ama, nikeda našti te đana so anela amende i rat hem o dive! Dur te ovel, tajsa šaj te ačhavi man o krlo hem odoljese tano uvek šukar te ovel tut jekh plan B. Odoljese nane maje hič pharo so đelo mandar but vakti ki škola hem ko siklajvibe.

Da li osetindjan disavi diskriminacija ko odova vakti diđeljan ki škola?

- Na, mora te priznainav so na osetindum diskriminacija. Sarine amen dikhaja hem đanaja so isi jekh pravilo! Me i diskriminacija pre malo Roma dikhava celo vreme. Hem na samo premalo Roma, nego hem premalo avera populacie. Me i diskriminacija dikhava ki Germania, ki Austria, ki Švedska, a na samo ki Srbia.

O pravilo hem i fakta tane so disave manuša pana dikhena pre malo amari Romani populacia avere jačhencar hem cidena amen ki distanca. Šaj hem amen o Roma hijam hari kriva, sebepi valjani te ovel amen pana Roma sar tute hem mande, te edukuinen pes hem peklje čhaven. Ne mora sa o Roma te oven muzičaria hem te čeren sa o lošna hem o phare buča. Slažinava man so svako poštено buti, tani šukar buti. Ama, sarine amen o Roma valjani kolektivno te babačera o đandipe, i kultura hem i svest ko but pobaro nivo.

Adil Maksutovic

Berš: 33

Buti: Pevači

Edukacija: Kriminalistika, juridika

Familia: Romni hem jekh čavo

Favorit knjiga: War and peace

Favorit filmi: The lincoln lawyer

Favorit maro: Caesar salad

Da li planirinea te ikalje jekh album ki Romani čib?

- Odova isi man ko plani hem but čefi isi man sastipe poanglal te ikalav jekh album ki Romani čib. Me bariljum ki Beograd maškaru Na-Roma hem šaj odoljese hijum hari aver čhane. Vačerena o manuša: "kasar hijan, esavko hijan!" Te barjovav hine ki dijekh mahala kuri nane tradicia te đal pe ki škola, šaj hine na te ovav odova so hijum avdije. Ama, šučur kotar gudlo Devel miklji daj hem moklo dad dinđe maje podrška. Me mučisaljum te ovav uvek najhari pand droma pošukar kotar avera, te šaj odola avera te vačeren: "Jao, ovaj mali ciganin je dobar!" Ama, nažalost ko sa odova isi hem negativna konsekvenca. O konsekvenca tane so me šaj na vačerava odobor šukar sar tu so vačereja Romane, ama sar so šuneja haljovava tut hem đanava te odgovorinav tuče. Sa đanava (asajbe)!

Savi poruka bičhaljeja e terne Romanečhavendje hem čhajenđe?

- Te na ljen pese romnja ja rome ko 15 berš! Neka den kokri pese šansa te završinen i gimnazia, a palo odova sigurno hijum so svako oljendar ka arakhi poklo drumo hem piklji sudbina!

HERDELEZI

Alo o nijaj! Akana šaj te čera pobuter buti.

Herdelezi tano tano jekh prazniko so ičerena o Roma so bešena ko Balkan ja so isi oljen poreklo kotar Balkan. O Herdelezi perela ko isto dive sar o Srbijsko Đurđevdani, ko 6. Maj svako berš. Odoljese avdije điko phenela Herdelezi, điko phenela Đurđevdan.

Ama, kova tano korektno term?

Amen o Roma ičeraja Herdelezi hem odoljese akava term tano korektno. O Đurđevdan tano jekh religiozno dive so ičerena o Srbiinci hem nane olje

nisavi konekcia amencar e Romencar. I religia hem i nacia ko akava baro dive nane šukar te mešini pe. Ama, paljem sa đi đanaja sose ičeraja akava dive nane važno da li ka phena Herdelezi, da li ka phena Đurđevdan, da li ka phena Đurđevdan. Sa tane korektna!

Pa sose ičeraja akava dive?

"Šučur kotar gudlo Devel
iklisljam kotar šudro jevend
hem khuđam ko tato nilaj!",
odova tano diso so svakone

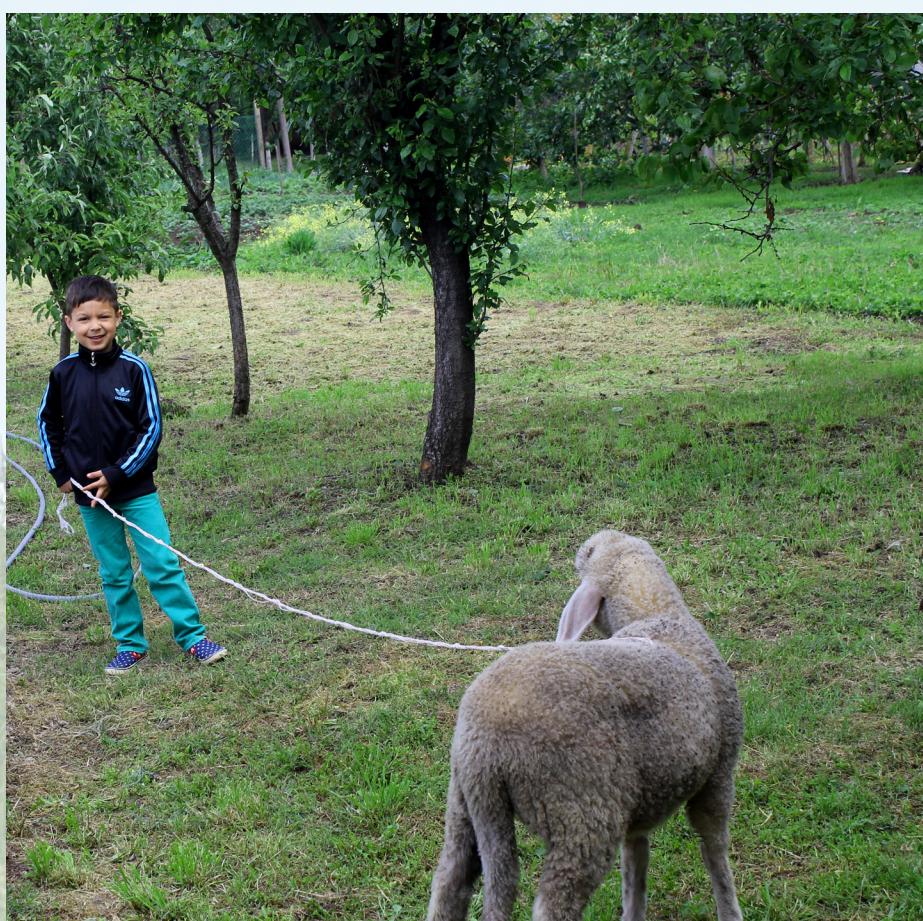
Romese nakhela kotar godi.
Angljeder!

Sar angljeder?

Šučur, avdije majoritet o Roma isi oljen buti, isi oljen te han te pijen, šaj te činen neve šeja ked mangena, vozinena Audi, BMW, Mercedes... Angljeder na hine ađahar! Angljeder o Roma hine zavisinena kotar nilaj.

Sar odova?

O zanatlia isi olje pobuter buti nilajese. O trgovco piklji roba biknela nilajese. O muzičari bašalji bijava nilase. A, o Rom bizo zanati so na biknela hem na bašalji, celo nilaj đala te hanel ko njive. Sarine ki familia đana hine dur te hanen, samo o čave ačhona kokri čhere. Uvek hine dijekh phuri baba čhere te arakhi e čhaven. Okola čave so tane potikne kotar 7 berš ačhona hine čhere, a okola čave so tane pobare kotar 7 berš đana hine barabar peklje dajaja hem peklje dadeja te hanen. Hanena hine muruzi, repa... čedena hine kompiria, patliđanja, višnje... čhinena hine dohani, muruzi... Celo nilaj hine čerena buti! Kotar Maj đi ko Novembar čerena hine akija phari buti hem 7 masek hine na dikhena peklje čhaven. Nilajese čerena buti, a jevendese bešena hem trošinena o pare hem o harči so zaradinđe!

Moklo bakro vični pe "Spiderman"

Kotar keda o Roma ičerena o Herdelezi?

Akava baro dive tano unikatno! Ama, keda pučaja amen kotar, keda, kobor, sar hem sose majoritet o Roma na đanena. Akala detaljia nane odobor penđarde e Romendje hem sa akava počmini pohari te ličini ki Romani mitologija. Isi manuša so vačerena so sa počminda ked o Khoraja hine but zoralje. Angljeder 500 berš o Khoraja o Osmanlie hine oljen jekh prazniko e anaveja *Hidirellez*. I jekhto teoria baš o Hidirellez tano so hine duj profetia, o Hider hem o Elez. O dive keda on reslje jekh jekhe, o Khoraja počminđe te slavinjen. I dujto teoria baš o Hidirellez tano so o Khoraja slavinena akava dive so khuđe ko nilaj (sar amende?!). Avdije ko Khorano isi manuša pana so ičerena akava purano prazniko. Isi manuša so vačerena so o Herdelezi hem e Srbiancongoro

prazniko o Đurđevdan tano isto. Ama, paljem ked ka setina amen o Đurđevdan tano jekh religiozno baro dive hem o Srbiinci odolje diveste đana ki crkva. Amen o Roma na čereja odova ko Herdelezi! Isi manuša so vačerena so akava dive tano specialno e Romengoro. Jekh unikatno dive ki Romengiri kultura kova isi olje unikatna adetia.

Save adetia isí?

O Herdelezi ičeri trin dive! O prvo dive tano 5. Maj hem vičini pe "čarjengoro dive". Ko akava dive o čavore đana palo vrbe. O čajađana tali vrba hem činena peklje bala te barjon oljengere bala. O granke kotar vrba čivena pe ko čher. Čedela pe debeljike, o čavore te čiven pese ko vas sar halka. O bakro činela pe hem spreminela pe tajsase.

Ko akšami o čavore nandona e čarjencar, sar ko primer vrbe hem koprive. 6. Maj tano o Herdelezi. Sarine valjani rano te ušten hem te đan te thoven poklo muj ki rosa. O čavore uravena peklje neve šeja. O bakro pekela pe ko žaria, ki skara, talo vršnico ja ko šporeti. Ked pečilo gotovo o bakro, sarine bešena familiarno te han o ručko. Palo ručko čerena zevko sarine hem slavinena akava dive. Tajsa dive šaj te đal pe ki familia hem i familia te avel te bešel. Jekh jekhese te čeren bahtalo Herdelezi.

Soj o cilji akalje diveja?

Nevipe! Počminaja jekh nevo periodi ko amaro đivdipe, činaja neve šeja, čistinaja o čher hem činaja diso nevo ko čher, nevo nilaj, nevi buti, neve izazovia, neve amala...

Baktač Herdelezi!

Me ka čhelav fudbal meklije amalencar ki livadi

ROMANI AJGARA

O tikno Babuši ki škola isi olje historia.

Profesor: Babuš, đaneja li koj o Adolf Hitler?

Babuš: Na.

Profesor: Đaneja li koj o Atila?

Babuš: Na.

Profesor: Đaneja li koj o Aleksandar Makedonski?

Babuš: Na.

Ama, profesor!

Šaj li me tut diso te pučav?

Profesor: Hajde puč!

Babuš: Đaneja li koj o Ferdija?

Profesor: Na.

Babuš: Đaneja li koj o Ramoni?

Profesor: Na.

Babuš: Đaneja li koj o Damiri?

Profesor: Na.

Babuš: Pa profesor, sar mangeja me te pendarav teklje amaljen, ked tu na pendareja mekljen!

Ov: Ka de maje toklo e-mail?

Oj: Po... alje:

dosadno_hijan@phagtimen.com

Šundža o Kurta so o Murta čhivđa tapete, pa manglja te pučel olje kober pakete tapete valjani te činel.

Kurta: But šuže akala tapete. Kober pakete činđan?

Murta: 41.

Kurta: Amare čhera isto bare, ka činav hem me odobor.

Palo jekh kurko o Kurta hem o Murta reslje pe ki dučana.

Kurta: O Murto, sar hijan?

Murta: Ače bre fino, tu?

Kurta: Ače hem me aljum te lav hari phabaja. Nego, čhivđan li o tapete?

Murta: Po, čhivđum.

Kurta: Iiii... sar dičhola tuče?

Murta: Bre, fino. Nego, pravo te mothovav tuče ačhilje man 31 pakete tapete!

Kurta: Iiii... čače?! Pa, hem maje odobor ačhilje!

ROMANI INKLUDACIA

Ko Februar e beršeste 2012 startuinda i strategia baš i romani inkludacia.

Projekti ko nacionalno nivo, "jekh koordinimi hem butberšengiri strategia baš i romani inkludacia 2012–2032" rezolucirimi kotar e Švedskakiri vlada. I strategia počmini kotar e manušengoro pravo, specialno akcentea ki metoda kotar anti-diskriminacia. O projekti "romani inkludacia" tano e Romende kola momentalno tane ki socialno hem ekonomsko izolacia, a hem isto ažahare tane tali bari diskriminacia. O Roma tane glavno motori ki akija butberšengiri strategia.

Akava projekti valjani te ovel hem sar jekh tikni pomoč ki minoritetno politika. O cilji kotar i Švedsko vlada tano – okova Rom so pherela 20 berš e beršeste 2032 te ovel olje isto mogučnostia ko ďivdipe sar bilo kova aver Na-Rom. Akala štar berš pobuter aktivitetia hine ko pand

pilotkomune: Luleå, Linköping, Göteborg, Helsingborg hem Malmö. Isi hem disave državakere institucie kola tane inkludirime ko akava projekti, sar ko primer Länsstyrelsen ki Stockholm, Boverket, Socialstyrelsen...

Ko Mart e beršeste 2012 anda pe odluka o Länsstyrelsen ki Stockholm te garantirini baš i koordinacia hem butberšengoro projekti "romani inkludacia". I Romani strategia tani čerdi premalo predlogia so o Romane aktivistia bičhalde. O projekti doljela akala sekcie: edukacia, čher, buti, sastipe, socialno arakhibe, civilno organiziribe hem kultura hem čib.

Savi reakcia amen o Roma valjani te ovel amen premalo akava projekti? Jekh Rom so isi olje Švedsko državljanstvo hem avdije isi olje isto

mogučnostia ko ďivdipe sar bilo kova aver Na-Rom. Ama, o baro pučibe tano da li odova Rom osetini so ov isi olje isto mogučnostia ko ďivdipe sar bilo kova aver Na-Rom? Čače li odobor baro vakti ka doljel? So valjani te čera avdije? Amen, o obična Roma isi amen čefi o palune 16 berš i "romani inkludacia" te realizirini pe ki praktika hem amen o obična Roma te ova jekh kotor kotar odova!

na valjani amare čhavenđe, amare čhave ka bijandón adaptirime, ako amen avdije hijam inkludirime. I država šaj implementirinda odova so o Romane aktivistia rodinde hem odova so mislinđe soj tano but važno akalje projekte. Me konstatirinava so svako Rom valjani te grabini akija šansa hem te prihvatinji odija pomoč so valjani oljese. Hem o Romane organizacie valjani te informirinen e Romen kotar o projekti "romani inkludacia". Isi man jekh osečaj ka phene disave Romane organizacie hem Romane aktivistia čerena šukaripe samo kokri pese. Odola Romane organizacie hem Romane aktivistia fokusirinena pobuter te čeren pese kariera, nego te pomožinen čače e Romen! Ako đaja ko Google hem pisineja *romsk inkluderings*, avena samo slike kotar Romane hem Na-Romane individe, kola tane inkludirime ki "romani inkludacia"! Tegani, pučava kokri man kaj tane odola akcie so čerđe pe ki edukacia, sastipe, buti...? Me preporučinava akala individe te vazden piklji kariera premalo poklo ďandipe hem premalo peklje kvalifikacie, a na te koristinen e Romen. O Romane organizacie isi oljen bari odgovornost hem butberšengiri buti anglo peste. Sigurno isi jekh razlog sose sebepi phrađe jekh Romani organizacija. Me ičerava imizi so phrađe organizacie sebepi te pomožinen e Romen!

Štar berš delje ko sastankia, buti ki teoria hem moda! Amen, o obična Roma isi amen čefi o palune 16 berš i "romani inkludacia" te realizirini pe ki praktika hem amen o obična Roma te ova jekh kotor kotar odova.

Ka khuva da li ka ikljova?

AKO POBEDINĐA TUT I ROMNI KO ŠAH,
PROMIN O SPORT.

AKO POBEDINĐA TUT I ROMNI KO BOKS,
PROMIN E ROMNJA !!!

